

► TEMA

Aprendre de les Illes

Els estudis insulars s'han de considerar eixos principals en l'esdevenir futur de la societat global. A partir d'allò que es posa en pràctica en una illa es pot exportar després cap a territoris més grans.

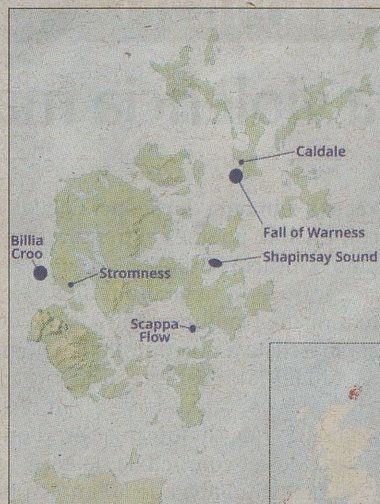
Les illes com a laboratoris de futur♦ **Miguel Carranza Guasch ***

Les illes han estat llargament reconegudes com a espais ideals per al canvi i la innovació.

Godfrey Baldacchino, sense el qual, els estudis insulars no es trobarien al nivell que hi són actualment, i Jonathan Watts han destacat com aquestes zones insulars, gràcies a la seva dimensió i aïllament, esdevenen punts de partida

per a transformacions globals. Segons Watts, el caràcter compacte d'una illa permet assajar i implementar solucions sostenibles que posteriorment poden ser replicades a gran escala, des d'una visió científica multidisciplinària i internacional.

Un exemple paradigmàtic és l'European Marine Energy Center (EMEC) a les Illes Orcades, que s'ha convertit en un hub internacional de referència per al desenvolupament de tecnologies d'energia marina. Aquest centre ha demos-

trat que les illes poden liderar iniciatives energètiques sostenibles, posicionant-se com a actors clau en la transició energètica global. Gràcies al seu èxit, empreses elèctriques d'arreu del món han fixat la seva atenció en les possibilitats que ofereixen les illes per experimentar amb energies renovables.

Aquest rol d'avantguarda ja va ser intuït per Charles Darwin, qui considerava les illes laboratoris naturals, tant per la biodiversitat única que alberguen com per les dinàmiques socials que s'hi generen. Des de l'època de Darwin, les illes han continuat servint com a escenaris privilegiats per a investigacions científiques i socials, sent llocs on l'impacte d'iniciatives locals té una projecció global.

En un context de crisi climàtica i ecològica, les illes no només són vulnerables als canvis globals, sinó que també esdevenen una esperança. Representen models d'adaptació i sostenibilitat per a un futur en què el món, com les illes, haurà d'aprendre a gestionar els seus recursos de manera intel·ligent i responsable. El futur global depèn, en bona part, de com siguem capaços d'aprendre de les illes.

* Politòleg i doctor en Història, professor tutor a la UNED Illes Balears

► TEMA

Gladiadors sense dones

La cinta protagonitzada per Paul Mescal, Denzel Washington i Pedro Pascal, dirigida per Ridley Scott i escrita per David Scarpa s'estrenà al cinema el passat 15 de novembre, convertint-se en la seqüela de la pel·lícula *Gladiator*. Però Connie Nielsen és l'única actriu amb un paper rellevant al film.

On són les dones a la pel·lícula 'Gladiator II'?♦ **Marina Castillo Fuentesal ***

A *Gladiator II* només apareixen tres dones, quan en realitat, a l'època en què s'inspira la pel·lícula, les dones hi tenien un paper més rellevant del que es mostra al film.

La mare dels emperadors Caracalla i Geta és Iulia Domna, emperadriu entre els anys 193 i 211, conjun-

tament amb el seu espòs Lucius Septimius Severus. Durant el seu govern tingué una forta influència en l'àmbit polític i filosòfic; actuà com a conciliadora entre els seus dos fills i rebé algunes distincions, com el títol de *mater castrorum* –mare dels campaments militars– i el de *Pia Felix Augusta*. La seva germana, Iulia Maesa fou l'encarregada d'organitzar una conspiració per a retornar el poder imperial a la dinastia Severa després que Macri-

partir de restes arqueològiques, epígrafs i textos literaris de l'època. Sembla que aquesta realitat poc usual fou acceptada per esclaves i dones de classe baixa i, inclús, s'aprovaren diverses lleis que prohibien la presència de dones lliures als jocs que tenien lloc a l'arena.

Investigadores com Patricia

González Gutiérrez, María José Hidalgo de la Vega, Mercedes López Pérez, Pilar Fernández Uriel, Bonnie MacLachlan, Elisabet Seijo Ibáñez i Ana Mayorgas, entre d'altres, contribueixen a ampliar el coneixement sobre les dones a Roma, demostrant que, durant aquella etapa històrica, la seva presència era més important del que pensem.

* Doctoranda en Història, Història de l'Art i Geografia i contractada predoctoral Clara Hammerl (UIB)

► TEMA

Promoció turística

Abans de l'arribada de les xarxes socials i de les grans fires turístiques, el Foment del Turisme de Mallorca ja es dedicava a la promoció turística de la nostra illa, amb tot un conjunt de cartelleria publicitària de gran qualitat i que forma part del nostre patrimoni turístic.

Erwin Hubert, la primera imatge turística de Mallorca♦ **Manuel García Gargallo ***

Als inicis del turisme a Mallorca es basaren en la cultura del viatge i lluny de la massificació

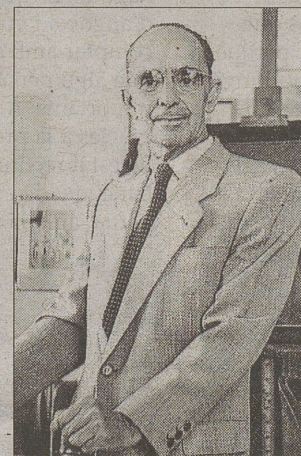
actual, ben diferents dels temps actuals. Un dels primers fou l'arxiduc Lluís Salvador, amb qui arribarien altres personatges que continuaren la seva estela. Entre ells, Erwin Hubert.

Hubert neix a Viena el 1883 i a vint anys fou contractat com a secretari de l'Arxiduc, amb qui aviat destacaria com a pintor i dibuixant. El 1904 arriba per primer pic a Mallorca i, malgrat tornar a Viena, continua cultivant la pintura i manté el vincle amb l'Arxiduc fins al final de la seva vida.

Després de la Gran Guerra s'estableix a Mallorca el 1920 i inicia una carrera com a pintor especialitzat en l'aquarel·la, abordant temes centrats en paisatges, escenes

típiques i retrats. El 1923 exposa a Barcelona i Madrid i esdevé un artista reconegut, amb un públic fidel que adquiria les seves creacions.

L'any 1929 col·laborà amb Foment del Turisme de Mallorca en la seva primera campanya internacional pintant les il·lustracions dels seus cartells publicitaris, distribuïts arreu del món en diversos idiomes, a més de fulletons i postals. El seu estil era idoni per al llenguatge publicitari, ja que encaixava amb la idea que es volia oferir i representar. Així, copsava i potenciava les virtuts de l'illa, malgrat certa idealització i abusar de certs arquetips, però tècnicament

impecable i amb un estil molt personal. De llavors ençà col·laboraria en tota mena de publicacions relacionades: novel·les, guies, etc.

Hubert va viure a Mallorca més de 40 anys i fou un personatge popular, encarnant l'arquetip del primer turista, respectuós i integrat en l'entorn. Va crear la primera imatge de Mallorca d'abast internacional,

retratant una illa de somni, però sempre amb un rerefons d'amor i respecte per la terra que el va acollir. Va morir el 1963 i l'Ajuntament de Palma va donar el seu nom a un carrer, al barri del Molinar.

* Doctor en Història Contemporània (UIB)